

החברותא

בס"ד ערש"ק פ'ר' שלח כ"א סיון תשס"ד

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 228

פניני פקדים

שלח לך אנשים וכו' אשר אני נותן וכו' איש אחד למטה אבותיו וכו' (י"ג, ב) תלה ארץ ישראל בנתינת השי"ת אשר אני נותן וגם למטה אבותיו זכות אבות, והם היו אנשים גדולים וכפחו בכוחם כלי זכות אבות וזאת לא טוב היה.

שלח לך אנשים (י"ג, ב) פרש"י למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים לפי שלקחה על עסקי דיבה שדיברה באחיה, ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר ע"כ, ללמדנו אדם המסרב לראות האמת, עיניו מסתמאות כביכול אפילו מראים לו בעליל אינו רואה, גם רשעים הללו ראו כמו עיניהם לא מפי השמועה לא מפי הכתב ובכל זאת לא לקחו מוסר.

וראיתם את הארץ מה היא החוק הוא הרפה המעט הוא אם רב (י"ג, י"ה) משה אמר להם שיווכחו בארץ ישראל כי אין כמותה מסוגלת למדת הענוה, עד שהחוק מחזיק עצמו כרפה ואפילו אם משהו מצד מעלתו רב הריהו בעיני עצמו מעט ואנו חדל מלמעט בערכו. ולבסוף הלכו המרגלים וראו ענקים גבורים ערים בצורות בשמים.

ומה הארץ - הטובה היא אם רעה השמנה היא אם רזה (י"ג, י"ז-י"ח) משה רבנו אמר למרגלים במצותא מכם תגידו על הארץ טובה היא אפילו אם רעה בעיניכם. תגידו שמנה היא אפילו אם רזה בעיניכם כי ביחס לארץ ישראל אין להסתפק במבט ראשון חייבים להתעמק ולהתבונן...

והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ (י"ג, כ) עליך לקחת משל ודוגמא מפרי הארץ, תחילה זורעים ורק אחרי שהזרע נרקב לחלוטין והפך לכולם מתחיל הזרע לצמות. כן גם האדם.

ארץ איכלת יושביה היא (י"ג, ל"ב) פרש"י בכל מקום שעברנו מצאנום קוברי מתים והקב"ה עשה לטובה ע"ש לכאורה חמא המרגלים אינו מוכן הלא באמת ראו קוברים מתים וראו את בני הענק ומה עול הוא לספר האמת. מכאן שאיש האמת אינו אלא אדם שרואה כמו עיניו דבר הסותר לכאורה את דבר ה' והוא מתאמץ בכל כח שכלו כדי להגיע לאמת הזה עם דבר ה' והמרגלים שהסתמכו על מראה עיניהם בלבד לא חתרו אל האמת...

טובה הארץ מאד מאד (י"ד, ז) הישיבה בארץ סגולה למאד מאד הוי שפל רות.

אך בה' אל תמרדו (י"ד, ט) אין "אך" אלא רמז לענוה כדרך שאמרו אכין ורקין מיעוטיין הן, שהענין ממעט את עצמו, והורה הכתוב לישראל שמדת הענוה אמנם טובה היא, אבל חלילה להשתמש בה כדי למרוד בה', שלא יאמר אדם רשאי אני להתחבר עם אנשי דלא מעלי כי אינני משובח מהם, במקרה כזה הענוה פסולה. (אמרי חיים)

סלח נא לעון העם הזה (י"ד, י"ט) כליל יום הכיפורים קרא רבי לוי יצחק מברדיטשוב, וסלחת לעונינו כי רב הוא, כלומר מפני שהלכה כרב שמודה בקנס פטור.

סלחתי כדברך (י"ד, כ) הסליחה היא בדומה לדבורי הודוי החרטה והתשובה באותה מדה של דברך היוצאים מן הלב כך היא הסליחה.

עד מתי לעדה הרעה הזאת (י"ד, כ"ז) במדרשו! הלכה תינוק שיש בידו אבן בשבת מה למלטלוז? שנו רבותינו נוטל אדם את בנו ואבן בידו, מדור המדבר אתה למד שנשאם הקב"ה אף שהיה בידם ע"ז ובשל כך לא הניחן הקב"ה...

ויקח קרח (פ"א, א) אמרו חז"ל (אבות פ"ה) כל מחלוקת [שהיא בכל אדם] שהיא לשם שמים, פירוש מחלוקת מדותיו כנוכח איך יתנהג בחסד או בגבורה מותר או אסור אפילו בדבר תורה ויראה, העיקר צריך כוונתו לכלול עצמו בשם שמים שהוא שורש נשמת שהוא השכינה, וכל עניני מחלוקותיהם איך להתכלל בשכינה ואיך להתבטל בתורה נגד השי"ת בזה. (פרי הארץ)

אכתב אהר"ם זי"א ארץ תל"ו, נשלח אלון/נאן/לרש"ס.

הנבראים שנבראו ע"י יסוד ההעלמה של הבורא ב"ה שצמצם עצמו בבחינות הנ"ל [והוא אחד ואין שני לו, כמו שכתוב: "מי הקדימני ואשלם" (איוב מ"א) ולא שייך אליו שום מושג של מציאות, כי במאמר שהוא יסוד האין נברא העולם-] כך גם היא תכלית הבריאה שהשתוקק הבורא שהנבראים ישיגו ויתקיימו ע"י בחינת האין והעלמה של תוהו ובוהו.

וכדי שיהיה גילוי רציני זה בעולם העשיה ברא את האנוש ונפח בו נשמת חיים וקרא שמו אדם והכתירו להיות בחר הבריאה, מה שאנו קוראים לאדם יציר כפיו של הקב"ה אינו אלא לסבר את האוון, כדי לפארו לרוממו ולגדלו ע"י שם זה על פני כל הנבראים, כי אחרת לא שייך לייחס להקב"ה כינוי זה, משום שהוא היסוד הנעלם מכל רעיון. (אמר המעתיק: נלע"ד שכוונת הרא"ש בקטע זה לעורר את תשומת לבנו שלא יעלה על הדעת שההגדרה אדם - יציר כפיו של הקב"ה הוא בכדי להעניק לאדם ערך עצמי, דהרי האדם ישיג ויתקיים ע"י בחינת האין וההעלמה של תוהו ובוהו, ואיך יתכן לתת לאדם ערך עצמי? לכן הדגיש הרא"ש שההגדרה אדם - יציר כפיו של הקב"ה הוא לסבר את האוון כלפי כל הנבראים לפאר ולחמם ולגדל את האדם מחמת כח הבחירה שבו. אחרת לא שייך לייחס להקב"ה שהוא יסוד הנעלם מכל רעיון ולומר שנתן לאדם הכח להיות יציר כפיו של הקב"ה, וד"ל.)

הבחירה בחינת האין של האדם

כדי שהאדם יוכל להגיע לבחינת האין שלו במדרגתו, העניק לו הבורא ב"ה שלימות של יצירה, של חכמה ועבודה מגנוי האין של הבורא שהוא אין סוף ב"ה, והוא החכמה

לכבוד חברי היקר והנאמן אציל הנפש ויקר רוח מוה"ר... הי"ו ירושלים.

אחרי מבא דרך הברכה והשלום באה"ר וידידות רבה.

אני מאשר קבלת מכתבך ששלחת אלי ללונדון...

...נכנסתי בהפקרות עמכם כדי להקנות יחד את קנין האמונה הפשוטה של שלשלת הדורות מיום בריאת העולם שהשי"ת ברא עולמו למען מציאות האמונה אשר יסודותיה הבחירה והידיעה של האדם, ואשר כל עבודתו לבוא לאפסיות כי רק על ידה יוכל להתמסר לקדושה אשר זו היא כל מטרתנו. ומאת ה' היתה זאת, והוא הפגישנו יחד...

ועתה אבקש לתת לך הסבר מקיף על יסוד חברותנו בעבר שכוחה יפה גם היום, כי הלא זהו יסוד של האמונה ויסוד של בריאת העולם. והעבודה של בני אנוש היא לחיות רק במציאות חיה, והיסוד הזה הוא יסוד ההכנעה, ועד כמה שנשכיל להיכנס לשביל הצר של המפגש עם האמונה כך גם יתפרדו כל פועלי און, ויצא לאור צדקנו וזה ממש קירוב הגאולה השלימה.

יסוד האין - יסוד ותכלית הבריאה

כשעלה במחשבתו של הקב"ה לברוא העולם ברא את העולמות האצילות, בריאה, יצירה ועולם העשיה, ע"י יסוד האין, כמאמר הכתוב (בראשית א. ב): "והארץ היתה תוהו ובוהו" והשתוקקות הבורא ב"ה הוא להעניק מטובו ברוב רחמיו וחסדיו שהם אין סוף, לבריותיו, שיוכלו להגיע עם עבודתם לזאת המדרגה של בחינת האין, שבחינת האנוש יזכה לחיות ולהתקיים באותה הבחינה של אופן ודרך יצירתו, כלומר, כמו שהוא עם כל

שהוא אין ורק חיות השי"ת הוא המחייהו והמקיימו בכל נשימה ונשימה, ובלי חיות השי"ת הרי הוא כגולם בלי אברים ובלי רוח חיים, כי כך היא המדה, באותה המדה שהוא עמל ומתייגע להכיר ולמצוא את ביטולו המוחלט, את בחינת התוהו ובוהו, כך באותה המדה הוא זוכה להגיע למדריגת "מה אנוש" (תהלים ח). שאמרו המלאכים להקב"ה בשעת בריאת האדם, והו תכלית הבריאה וזו היתה מדריגת משה רבינו ע"ה "ונחנו מה" (שמות ט"ז) שזכה לבחינת ותמונת ה' יביט (במדבר י"ב) והקב"ה מעיד עליו (שם) "בכל ביתי נאמן הוא".

כשאדם זוכה להגיע למדריגה זו של תמצית האין וההעלמה של ביטול מציאותו בשלימות מתקיים בו אז הבחינה של "שמור וזכור במחשבה אחת", על אף היותו קרוץ מחומר כלה, כי כך החפץ השי"ת שבריותיו ישיגו את מהותם ותכונת בריאתם, ע"י שמבטלים את עצמם ונודעים שאין המה אלא כקולמוס ביד הסופר וכגרזן ביד החוצב. ואין להם כלום משלהם, אלא שנבחרו להיות כלי וצנור של פרסום האלקות ע"י הבריאה כפי שעלה ברצונו הפשוט.

יסוד האהבה של דוד ויהונתן - יסוד האין

חכמנו ז"ל גילו לנו (אבות פ"ה) שאהבת דוד ויהונתן היתה אהבה שאינה תלויה בדבר. דבר זה צריך ביאור, איך זכו דוד ויהונתן שעשו את אהבתם לאהבה עילאית כזאת, הלא האנוש הוא בעל בחירה וכל חייו כעס ומכאובים מלא דמיונות ופגמים, ומעצם טבעו ומהותו נרדף האדם תמיד מרצונות ותשוקות טבעיות, אם כן אפשר לשאול איך חיו דוד ויהונתן אחד עם השני בלי שום תועלת עצמית, ואיך היתה אהבתם לאהבה בלתי תלויה בדבר, וקשה לומר שזה היה רק לשעתם בלבד.

והוא המדע, והעניק לו להאדם דוגמת האין של הבחירה ע"י שפתח לפניו שתי דרכים, דרך החיים הנצחיים ודרך שלילת החיים האלו. וכל אחד מן הדרכים נקנה ע"י שלילת זולתו. האדם יכול להשיג את החיים הנצחיים ע"י שיוותר על דמיונות השוא התוקפים אותו. וברגע זה הוא ממלא רצונו של הבורא ומקדש שמו ברבים. לעומת זאת עלול האדם לאבד עולמו ע"י שמעדיף את ההרף עין של הדמיון ומחשבה פסולה שכל הורתה ולידתה לא נמשך אפילו הרף עין אחד.

הקב"ה נטע בנו המאמר: "ובחרת בחיים" (דברים ל) ועי"ז יש לנו הכח להתגבר על הרף העין של הדמיון ולהשתוקק אליו יתברך ולהידבק בו שזהו נצחיות החיים ותכלית האדם.

תכלית העבודה - ביטול הבחירה

תכלית האדם הוא שיגיע עם עבודתו להיות עם בוראו בבחינת: "ותמונת ה' יביט" (במדבר י"ב) ע"י התורה הקדושה כמשה רבינו ע"ה אשר הקב"ה מעיד עליו (שם): "משה עבדי בכל ביתי נאמן הוא" כך עלתה במחשבתו, ומשום כך ברא את העולם במאמר. וקדמה תורה לבריאת העולם אלפיים שנה, כדי להורות דרך לאדם לקיים התורה בשלימותה בזכירה ושמירה. ועצה עמוקה היא זאת מלפניו יתברך שגם האדם יוכל להגיע לדוגמת מדריגת שבת "זכור ושמור" בדיבור אחד השמיענו א-ל המיוחד וכו" (לכה דודי) - שבחיר הבריאה יבוא עם עבודתו לבחינת זכור ושמור במחשבה אחת, כלומר שבעת שהוא עובד את עבודתו, היינו זוכר את עבודתו יהיה גם בשמירה שלא ישכח מלהישמר בן דמיון התעתועים כאילו יש לו חלק מעצמו בעבודתו, כאילו הוא בעל העבודה שהוא עובד, אלא יזכור את מהותו

על שום מה עשה ה' להם ככה. האיר ה' עיניהם ולבם, על פי היסוד של יתרון האור מן החשך דייקא. להודיע ולהיגלות להם שכל התדבקותם יחד לא באה אלא כדי ששיגו מציאותו יתברך שמו וכדי לקדש שמו בריבים. כך הוא עומק מחשבתו של הקב"ה. למענה הזמינם והפגישם יחד וזוהי תכלית אהבתם כדי שיהיה באחריתם דבק טוב ואהבה אמיתית בלתי תלויה בדבר. נתן להם הקב"ה מחשבות של תועלות עצמית של נגיעות טבעיות משום שמחומר קורצו, והתועלת העצמית היה הדבק שדיבכם יחד ושאובר קורת רוח מחברותם עד כדי כך שראו נפלאות ה' ביניהם ומראות אלקים, וזה נתן להם הכח ובטל עצמם אחד בפני השני בבחינת בטול הרצון והבחירה, ושנים רבות בילו כך בהתחברותם.

(מאמץ יבא כח"פ)

אלא שלאמיתו של דבר, מלחמות רבות של מחשבות זדון ודמיונות, היו נטושות בין דוד ויהונתן, היה להם אחד על השני כעס וזעם גדול מאד, באותה שעה היה נדמה להם שאין עוד טעם בהמשך אהבתם על פי התועלת העצמית, וממילא הסיבה לאהבתם היתה ואיננה, ובכך הטילו ספק בכדאיות לחברות שלהם, כל זאת היתה ממחשבת היצר אשר ביקש לנתקם ממקור חיותם. יצר הרע כזה קינן במחשבותיהם עד שהכעס ייהפך ללהבה אשר תצית אש בציון ותכלה כל חלקה טובה בישראל ותמנע את הגאולה האמיתית והשלימה של עם ישראל.

בעצם שעת כעסם שאלו שני צדיקי עולם אלו (דוד ויהונתן) את עצמם על שום מה באו להם כל המחשבות הודוניות עד להשחית. ומאידיך שואלים את עצמם מה הכח הזה המונע בעדם להוציא את זממם מן הכח אל הפועל. מאחר והיה להם רצון אמיתי לדעת

שהשמחה במעונם

הר"ר שמואל קלירס ומשפ' לנישואי הנכד

הר"ר משה קלירס ומשפ' לנישואי הבן

הר"ר יצחק קלירס לנישואיו

הר"ר חיים גולדרינג ומשפ' לנישואי הבן

הר"ר יהושע גולדרינג לנישואיו

הר"ר מרדכי ליברמן ומשפ' לנישואי הבת - ולהולדת הנכד

הר"ר מרדכי נודל לנישואיו

הר"ר יעקב זופניק ומשפ' לנישואי הנכד

הר"ר נחום ליברמן ומשפ' להולדת הבן

הר"ר יהושע אליאסי ומשפ' להולדת הנכד

ח"ל ע"י
משרכת וחברותא
רח שני 3
02 - 5829688 ☎
02 - 5325477 מקס:
ת.ד. 5080
ירושלים 91050

